

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

SAMLINGER

TIL

JYDSK HISTORIE OG TOPOGRAFI.

IX. BIND. 1882—83.

UDGIVET

AF

DET JYDSKE HISTORISK-TOPOGRAFISKE SELSKAB.

AALBORG.

FORLAGT AF MARINUS M. SCHULTZ
OG TRYKT I STIFTSBOGTRYKKERIET.

Noget om Tilstanden i Jerslev Herred kort efter Kejserkrigen.

Meddelt af Lavst Røjkjær.

Det gamle Jerslev Herred (det nuværende Dronninglund og en Del af Børglum Herred) strakte sig fra Hav til Hav tværs over Vensyssel og skiltes af jyske Aas i to Dele, hvoraf den vestlige i snævrere Forstand udgjorde Herredet, eftersom de Sogne, som laa Øst for nævnte Bakkekjæde, søgte Birketingene paa Vorgaard og Hundslundkloster. I den vestlige Del, eller det egentlige Herred, som kun her og i det følgende omhandles, vare en stor Part af Bønderne Kronens Tjenere, henlagte til Aalborghus, Aastrup, Sejlstrup og Børglumkloster. De øvrige hørte dels til de i Herredet liggende 4 Herregaarde Hammelse, Hjærmidslevgaard, Nibstrup og Kjølsegaard¹⁾, dels til Herregaarde udenfor Herredet, af hvilke de, som havde mest Gods her, vare Asdal, Lengsholm og de i Taars Sogn.

Wallensteins vilde Horder, der 1627 hjemsøgte Jylland, og bleve herinde i omtrent halvandet Aar, vare slemme Gjæster, som handlede ilde med Land og Folk, saa mangfoldige Steder bleve øde i denne Krigstid. Det var langt fra, der blev raadet Bod paa de Ødelæggelser og den Fattigdom, Krigen havde bragt, inden Landet paany blev lagt under Fjendefod i de to efterfølgende Svenskekrige. Her i Jerslev

¹⁾ Burholt, Klavsholm og Nørre Ravnstrup, der siden fik adelige Beboere og Gods under sig, vare den Gang kun Bøndergaarde.

Herred havde man og faaet sin Del af Skaden, hvad der fremgaar af Aastrup Lens Regnskab for Aaret 1630, da deri nævnes 80 Gaarde og Bolsteder foruden 28 Gadehuse (alle i Jerslev Herred), hvoraf ingen Skat kunde faaes, eftersom der med Tingsvidner findes bevist, at omtrent $\frac{1}{3}$ af disse vare øde og Resten »slett forarmede«. At denne Ødelæggelse hidrørte fra Krigen, skjønnes af, at de foregaaende Aars Regnskaber fra dette Len kun en sjælden Gang omtaler et enkelt øde eller forarmet Sted. Endnu 6 Aar efter Fjendens Bortrejse var her fæle Minder om Krigen; dette udviser en Del Tingsvidner optagne paa Jerslev Herredsting 1635. Nogle af disse i kort Udtog gjengives her.

Om Tilstanden paa *Børglumkloster Gods* bleve optagne følgende Tingsvidner (Lensmand var Just Høg):

»4 mænd (deres Navne ere her som i det følgende udeladte) stod for tingsdom og wandt med opragt finger oc helgens eed, att dem i sandhed witterlig war, att en Deel af Børglumklosters godz udi Wrensted sogen stod øde næst efter Fjenderne drog ud aff landitt, 4 gorde stod øde y jett Or, 1 gor stod øde y tu Or oc en anden gord y tri Or.«

»4 mænd wandt, att forgangen Or 1634 war øde aff Børglumklosters godz oc ubrugt di tuinde parther aff en gord y Sterup oc itt huis y Klæstrup war slett øde, iligemaade war øde itt *Wærsted*¹⁾ oc trii huse y Serridzleff by, oc den gord y Holt, Hans Andersøn yboede, saa der aff huerken kunde bekommis Skatt eller landgyld.«

»4 Mænd wandt, att den halve gord y Klæstrup, som Jens Persøn affdrog, war der kun itt huis paa, oc ware Enderne og weegene nederfallen, oc war der huerken foering eller mæg derwed.«

3 Mænd vidnede, at en Mand i Klæstrup »haffde kun

¹⁾ Dette Ord brugtes den Gang om ethvert mindre Sted, som nu paa Vendelbomaal hedder *Wærring* og i Størrelse svarer til, hvad man almindelig kalder et Bolsted. Begge Navne maa udledes af oldnordisk »*Ver*«, der ligefrem betyder Opholdssted og tillige brugtes om enhver Plads, hvor man opholdt sig for en eller anden Fangsts Skyld, saaledes »*fiskever*«, »*selver*« o. fl.; ligesom Ordet *Værelse* ofte bruges i ældre Dansk i Betydning af Opholdssted.

en hiel Ringe ting Sed y Or till den halve gord, han war fløttet til, paa Børglumklosters Staun, oc war samme gord næsten øde paa husene.«

»4 Mænd wandt, att dem fuld witterlig war, att Niels Murmester y Stiennum haffde huerken pløet eller saaitt forrige Or til syn gord, oc kunde derfor icke udgive Skatt eller landgylde.«

En Husmand fra Øster Linderup fremstod paa Tinget og klagede, at han ej var i Stand til at yde Landgilde, eftersom han intet ejede at give af, og fremførte da et Tingsvidne af to Synsmænd, som vidnede, at de havde synet Huset, hvori han boede, og var dette »12 fauwne lang, men de syw fauwne er nederfallen, oc Tømmeritt slett borte, Stugedøren er slett borte, di fem fauwne, som staar af huesitt, rester winduer, af møg eller gye fandtes intett wed huesitt.«

Aalborghus Gods (Lensmand var Birte Lindenow til Hammellose).

»Lars Skøtt y Aagaard (den bekjendte Lars Dyrskjøtt) paa welbyrdige Fru Lindenows Weigne stod for tingsdom, esked og fik itt tingswinde aff 5 Mænd, som wandt med oprakt finger oc helgens eed, dem fuld witterlig war, att aff Kongl. May. Tjenere her i herredet til Aalborghuus *war en Partt aff dem saa ganske forarmitt saa di sidst forgangne Or ey kunne formaa at yde Landgylde oc en partt øde*«, hvilke sidste vare 1 Gaard i Wrensted, 1 Gd. i Klæstrup, 1 Gd. i Sterup, 3 Gd. i Ørum, 3 Gd. i Hellevad, 2 Bol i Hallund, 1 Gd. i Øster-Brønderslev, 1 Gd. i Manne, 1 Gd. i Underaarre og 7 Gadehuse i forskjellige Sogne.

Aastrup Gods (Lensmand var Jørgen Orning til Skaarupgaard).

Niels Tøgersen i Hellum var 1635 Delefoged for dette Gods. Han blev krævet for Landgilden af sin Gaard for de 6 foregaaende Aar; men han godtgjorde ved Tingsvidne af sine Sognemænd »att dett Or fienderne uddrog aff landitt, da haffde han huerken Sædbiug eller Avre (o: Havre) til syn gord oc kun $\frac{1}{4}$ Rug, oc Oret effter 1630 haffde han kun saaitt 1 pund Biug, som han laante af syn Lensmand, ligesaa 1631 haffde han icke heller saaitt kun $\frac{1}{3}$ aff syn gords Sædeland.«

4 Synsmænd hjemled for Tinget »att di haffde siunet en gord i Sterup, oc haffde di seet, att 4 Binding aff Laehuesitt sonden y gorden staa paa fald, aff Udskouffen staa 6 Binding, resten er affbrødt, dett øffuerste af Rollingen staa paa fald oc er rødden oc ugaunlig, wester Ende er niedfallen, det hjemled di for itt fuld Siun.«

4 Mænd vidnede »att gamle Jens Thomsen y Westergaard i Jersleff ligger paa syn sæng aff Ollerdom oc er blind, oc er saa forarmitt, att han icke kan holde syn anpartt af gorden, oc formener han sig deraff ey att kunne udgive Kongl. Maj. Skatt, oc haffuer han ey heller noget att nære sig aff uden Hjælp aff syne børn.«

4 Synsmænd »hjemled for tingsdom, att eftersom di af Tingett er Tilneffnet at syne Nørgaard y Sterup, som Herredsfogden Per Jensen nu er tilfløtt, da haffde di wæret ower samme siun oc seett att sparrerne y Rollingens østre ende ovenfor oc y Udskouffen oc y goufflen er slett forrødneth oc ugaunlig, desligeste er Rollingen flux taglam paa bode siider. Bursdøren, wester Stugedøren oc itt dør for itt Kammer norden for oc Dørringer i forn. trii døre ere slett forrødne oc duer saa godt som intett. Loftet over Westerstugen oc over buritt er aff bøøg er forrødneth oc ugaunligt, trii døre for Stugen er aff bøøg er ganske ormstukkitt oc wil giøres aff ny, winduerne i beggi Stuger er ganske farlam, di i Westerstugen duer saa godt som intett, 4 winduer i en lille Østerstuge er slett borte. Tou twekast dør for Ildersett oc en paa Sønderside oc en dør paa Nørside er aff bøøg er ugaunlig oc wil giøres aff ny. Fødderne undir Rollingen er forrødneth, Stolperne er rødnett i Neder ende, sonden under stugen er Stolperne nogitt sunkitt. Saa di ett herberg wester i gorden er dør og Loft ugaunlig, gaffuelbjællene oc gaffuelbjælkerne ere forrødnitt. Laden inden i er flux forrødneth bode Tømmer, Sparrer og Oos med en partt aff bjælkerne, er mest aff bøøg, wil hiælpes snartt. Døren paa Nørside oc bode Agporte er ugaunlig oc wil giøres aff ny. Tækkett er flux brøstfældig paa beggi Siider oc paa beggi ender er lagtt tørff ower en partt. Itt Fæhuis østen y gorden huortil hører til gorden 6 Alen er slett rødden, dett afhjemled di for itt fuldt siun.«

Sejlstrup Gods (Lensmand Niels Friis).

4 Mænd »vonde paa deres troo oc sanden, att itt huis y Allerup war øde, iligemaade en halff gord i Sterup staa oc øde, oc en halff gord i Jersleff by er saa forarmitt oc ingen Landgyldte deraff kan bekommes, disligeste Stoksted i Hellum haffuer staaitt øde siden fiendernis tidt.«

Nibstrup Gods (ejedes af Mogens Kaas til Frøstrup og Kjølkegaard, Befalingsmand paa Dueholmkloster).

4 Mænd vidnede for Tinget »att den anpartt som Per Henriksen yboede aff den gord i Miellerup haffuer staaitt øde oc ubrugt siden fienderne uddrog oc staa indnu.«

4 Mænd stod for Tingsdom og vidnede »att Jens Lavritsen y Klæstrup næst forgangen Or 1634 haffde alldelis intett saaitt til dett boel han yboer; ej heller war der saaitt ydermere Koren i forn. boels Jordh samme Or ind dett som welbaarne Mogens Kaas lod pløe til oc lod selv saa.«

4 Mænd hjemlede for Tinget, at de havde synet den halve Gaard i Aalstrup Per Jensen var fradraget »da fandtes ingen Rolling paa forn. partt. Laehusitt er forfallen oc ugaunlig oc kunde næsten intet færdis.«

Hammelmose Gods (ejedes af Birte Lindenow Otto Skels Enke).

4 Mænd vidnede »att en halff gord i Tiis blev øde y fjendernes tiid iligemaade 4 Gadehuse i Tømmerby, oc disse staa øde endnu«. Tillige vidnede de, »at ialt 135 Favne Eng i første og sjette Reb i Vinumbs Krog stod øde og ubjergitt sidste Or, oc ingen begjærede dem i Leye«.

Hjærmidslevgaard Gods (tilhørende Jørgen Kruse).

2 Mænd vidnede, »att trii Gadehuse i Tømmerby stod øde siden fienderens tiid, oc trii Enge i Trædengen haffde icke vær itt brugt siden aff deres Fæstere« (som vare af Hjelmsted).

4 Synsmænd hjemlede for Tingsdom, »att de haffde siunet den partt aff den gord y Kornum, som Niels Tøgersøn er afflett. Først saa di en stuge, der er Loftet slett borte, nok 4 winduer er borte, 2 Døre med hængsler er oc borte i samme stuge. Nok sonden for samme stuge y Ilderset er

en Bjælke borttagitt oc banditt sønderhuggitt. Sønden for en Stald, der er en Bjælke borttagitt oc tou døre borte paa samme huis. Udi den vestre Lade der er tuinde Udskoufsbjælker slett borte. Nok paa den søndre Lade er weegene nied oc tou Udskoufsbjælker slett borte oc Udskouffen hænger paa Støtter.«

Asdal Gods (tilhørende Frederik Rantzau).

Ridefogden paa Asdal paa sin Hosbonds Vegne havde for Tinget indstævnet Niels Munks Enke i Svennum og hendes Lavværgе Kristen Mørk i Grindsted samt hendes Broder, der ogsaa boede i Svennum. Han klagede over, at begge havde sagt god for Enken uden dog at opfyldte deres Forpligtelser i saa Henseende; de havde nemlig lovet, »att di boede wilde sørge for, att hun kunde sware syn Landgyldte oc tillige *wilde forsee hinde med en Staldbroder som bode hun oc Hosbonden kunde være tjent med*, men di haffde icke holdt huerken dett ene heller dett anditt, oc da wy nu saa stourlig behøwede en wogen til Hosbondens Koren att udføre, da wilde di icke fly os en wogen, som hun aldellis ingen Reysen haffuer gjortt. Landgylden skulde haffue wæritt betaltt til Martini Dag staa endnu slett tilbage (i Juli Maaned) oc eyheller haffuer wy hørtt *noger wil haffue hinde*.« Samme Dag blev for Tinget esket Synsvidne over hendes Gaard og hjemlede da 4 Mænd at »di saa Laden war brøstfældig oc ligesaa Rollingen oc kunde icke færdes under 18 Slettdaller, westen y gorden itt huis war slett øde oc ligesaa østen y gorden itt huis ogsaa slett øde«.

Samme Aar bleve tagne Tingsvidner over en Del af Herredets Kirker, og deraf ser man, at de icke vare synderlig bedre i Stand end de almindelige Bygninger. Deres Brøstfældighed hidrørte vel fra, at de baade mens Krigen varede og i de paafølgende Aar fik Lov til at henstaa uden Vedligeholdelse. Saaledes vidnede 4 Mænd, at de havde synet *Vrensted Kirke* og havde da set, »att Tornitt paa sønder Siide er ganske forderffuitt oc Stien udfallen, som med Stien Kalk oc arbejdsløn icke kan ferdes ringer ind 200

Slettdaller. Klocken er ganske fordærffuett paa Awselen, saa den fattis Ringe Tapper, oc den søndre muur wil opmuris ellers Klocken falder paa jordhen, wil koste 10 Slettdaller. Dett windue sønden i tornitt wil gjøres aff ny kan icke færdes under 6 Slettdaller. Kierkens Weeg paa nær Siide er udskreden for offuen, saa der wil muris en Pylle op til den, da den ellers falder paa Jordhen, siuntes di den wil koste 200 Slettdaller. Kierken er ganske farlam paa blyd, som mange steder er oplbæst oc en partt borte, som icke kan færdis under 100 Slettdaller. Nok paa sønder siide er en Pylle ganske forderffuet, att færde den wil koste 4 Slettdaller. Korhuesitt er forderffuitt bode inden oc uden oc tagitt farlam paa Nør siide, wil koste 20 Rixdaller att ferde. Nok er Kierkegordsdigen mangensteds niederfallen. Porthen oc Stætten duer intett, kan icke færdis under 20 Slettdaller, det hjemled di for itt fuld Siun.«

4 Mænd hjemlede for Tingsdom, at de havde synet *Serriidslev Kirke*, »da saa di, att Kierkelofftett er rødde oc en partt af biælkerne slett itu. Liusestager findes ingen aff. Stuollerne i Kierken duer lydett oc stander paa held oc Dørene er fraa, blyedt paa Wabenhuisitt, der regner igjæmmel. Klanghuisitt stander paa fald oc er ingen Klædning paa di trii sider oc blyedt paa Kierken er en partt affblæst, det hjemled, di for itt fuldt siun.«

4 Mænd hjemlede, at de havde synet *Øster-Brønderslev Kirke* »di haffde da seett, att paa Reysen fattes 20 Tuerbaand huer 16 Alen lang. Nok fattis 6 biælker huer 12 Alne lang Nok offuer allt paa 7 spand er Offuerett skreden $\frac{1}{2}$ Al. i Nør og miere, oc saavidt paa beggi siider wil¹⁾ giøris aff ny.«

4 Mænd hjemlede, at de havde synet *Jerslev Kirke* »først saa di 21 Stuoldør paa beggi siider neden Kierkedøren er farlam, 7 Stuoldør er slett borte«. Hvad Kirkemuren fejlede, kan ikke ses, da Tingbogen paa dette Sted er opædt af Fugt, ligesaa hvormeget Bly, der manglede, men det maa have været ikke saalidt, »da den icke kan ferdis paa blyd under 300 Daller, rester en Stolklinke og bom til sønder Slætt oc linken til bommen, tornitt er farlam paa Øster Siide

¹⁾ mangler et Par Ord, da der er Hul paa Bladet.

oc Nør hyørne fra Klocken oc øster ad. Dett stuore Kierke-lofft fra den stuore taffl oc øster til Prækestuollen er farlam uduelig oc forrødnitt. Korskierkens Lofft er møgitt farlam, Kirkegordsporten er aff. Kierkegordsdigen paa Nør Siide wil oc ferdis med stien oc sand. Gradualen er slett sønder oc forderffuitt saa hun slett tjenlig er at bruge. En lyden Kalk oc Desk att bruge til siuge folk, som y fiendernis tiid blev borttstollen skal endelig forskaffis, dett hjemled di for itt fuldt Siun.«

At flere Kirker i Herredet foruden de her ommeldte have været i samme Tilstand, er meget sandsynligt, og vist er det, at flere bleve meget brøstfældige i de paafølgende Aar, saaledes haves om *Tise Kirke* et Tingsvidne optaget 1643; det er saalydende:

3 Synsmænd hjemlede for Tingsdom, »att efftersom di war tagen paa Siun til Tiis Kierkes brøstfældighed, da haffde di wæritt med Ib Murmester over samme Siun oc saa di først, att Kiercken war brøstfældig paa blyd, som di siuntes for 16 skippund norden paa tornitt y dett Ringeste, oc inden i tornitt paa samme siide er træwærkett slett rødden oc duer intett. Muren paa di trii siider aff tornitt saavelsom den ganske Kierke sønden paa er brøstfældig for 6 Læster Kalk oc 7000 Muurstien y det Ringeste. Saa Udenmuren paa Sønder siide haffuer giffuett sig ud fraa huellingen, saa att Muuren faller snartt nied oc huellingen med, uden hun faar snartt hjælp, deslygeste er tagstien paa Wabenhuisitt halpartt affalden paa beggi Siider, oc Muren paa samme Wabenhuis er forderffuett, dett afhjemled di for itt fuldt Siun.«

At Livet i den Tid har været fuldt af Armod og Elen-dighed, fremgaar ogsaa deraf, som Tingbogen for 1635 ud-viser, at det ikke var sjælden, at en eller anden Fæster, som havde rømt fra en nedfalden Gaard, blev efterlyst paa Tinget. Ikke en eneste Tingdag gik hen, uden at Delefog-derne havde Bønderne indstævnet for Landgilde, Tiende eller Kongens Skat, og det var ofte hele Snese snart af Kronens, snart af de forskjellige Adelsmænds Tjenere, som blev »for-deelt«. Saaledes for at nævne et Exempel blev 60 af Jørgen Kruses Tjenere i Stenum, Tolstrup og Vester Brønderslev Sogne en Tingdag indstævnet for Konge-Korntienden og tillige de fleste af dem for Landgilden. Den sædvanlige

Dom, som lød paa Tinget i dette og lignende Tilfælde, var, at »de, som forgangen Aar havde havt Sæd og Avl, burde at betale inden 15 Dage, eller Hosbonden at have Indvisning i deres Bo«. Af mange af de beboede Steder fik Hosbonden kun halv Landgilde, fordi Fæsterne godtgjorde med Tingsvidner, »att di siden fiendernis tiid kun brugte halff Aufling«. Mangfoldige Fæstere bleve stævnedes Aar ud og Aar ind for flere Aars »Atterstade« af Landgilden, uden at det hjalp noget. Ofte blev Skyldneren af Hosbonden truet med »at have sit Fæste forbrudt«; men denne Trusel bed nok ikke i Skind i disse Tider, thi yderst sjælden blev den gennemført, da det jo havde til Følge, at det forbrudte Fæste forøgede Tallet af de øde Steder. Hvad der endvidere gjorde Armoden større, var en Kvægpest, som samtidig (1635) flere Steder gjorde en rig Høst. Det forekommer flere Gange, at Fæstere paa Tinget fremføre Vidner for »att di icke war y Stand til att yde Landgylde, da deris Kvæg war død«. En særegen Aareladning maa have været brugt som Middel mod Sygen, nemlig at stikke det syge Hoved i Tungen; derom forekommer et Tingsvidne, som for sin Mærkelighed her skal medtages.

5 Synsmænd hjemlede for Tingsdom, at eftersom de af Tinget var udnævnt til Syn hos en Mand i Vester-Brønderslev, »da haffde di weritt offuer samme siun oc haffde der seett 16 Køer en partt leuindis en partt døde, 7 færdige Stude, desligeste 6 tu Ors Nød oc saa di, att alt for^{no} Kvæg war saa diupt indstukkitt udi Tungen som tu leedh aff en finger i beggi siider tuert imod hinanden, dett hjemled di for itt fuldt siun«. Ejermanen til samme Kvæg havde samme Dag stævnet sin Nabo til Tinget, at han skulde svare ham til sin Skade for det Fæ, som var død, da han havde opstukket det; men Lars Skøtt (Lars Dyrskjøt) mødte paa den indstævnede Mands Vegne og satte i Rette, at han var uden Skyld, eftersom han af Ejermanen var forlangt til at opstikke hans Kvæg og »disuden war der i denne by opkommen en stuor Fæsyge, saa møgitt Kvæg døde baade opstukkitt oc uopstukkitt«. — —

Det kunde synes, som Jerølev Herreds Bønder i Kejserkrigen havde tænkt paa at gjøre Opstand imod Fjenden. Der forekommer nemlig i Tingbogen for 1635 en mærkelig

Sag, hvoraf det skjønnes, at Fjenden kom til at tro, at en saadan Opstand var i Gjære og derfor søgte at sikkre sig, dels ved at fængsle Bøndernes formentlige Ledere, dels ved at true Landet med Brand. Der var nemlig en Mand, der, som det lader til, ved en eller anden Forbrydelse havde faaet Udsigt til at miste Livet, men nu søgte at frelse det ved at ty til Fjenderne og fortælle dem om Bøndernes Anslag imod dem. Om det nu i Virkeligheden har været, som han fortalte, eller det altsammen, som Tingvidnet paastaar, var hans egen Opdigtelse, er ikke let at vide; dog naar man ser, hvorledes Jerslev Herreds Bønder nogle Aar senere mødte Svenskerne med Vaaben i Haand, er det ikke usandsynlig, at de ogsaa i Kejserkrigen baade har talt om og været rede til at rejse sig mod Fjenden, naar Lejlighed dertil blev givet. Sagen var følgende: Herredsfogden havde paa sin egen og sine »Herredsmænds« Vegne indstævnet Jørgen Rasmussen i Ravnstrup, fordi han i sidste Fjendetid 25 Juli 1628 havde i Sæby for Fjenderne ført løgnagtig Tale »for sig selv att befrii fraa en skammelig død«. Efter de fremlagte Tingvidner havde han sagt »att Kristen Nielsson y Hollumgord, Oluf Persøn y Røggildhie, Per Jenssøn y Kornum (Herredsfogden) Jens Tøgersøn y Callum oc flere Dannemænd haffde med Pol Anderssøn y Hebbelstrop (en Selvejerbonde) lagt Raad op om, att naar Kongens skybe kom i Halz Sund att sætte folk i landt oc en aff dem udsloog 3 huide flag, oc Keyserens folk drog imod dem att formene dem Landgangen, da skulde di wære til reede oc udrydde Keyserens folk, oc tillige haffde han sagtt, att di haffde waben oc wærgе dertil offueralt niedgrawitt y Jordhen, oc Kongen haffde tillige sendt dem 300 Musketter, som oc war niedgrawitt. For denne hans Løgn er mangen fattig Dannemand ynkelig piint oc plagitt, en Partt fængslett, stokkitt oc blokkitt, saa deris formouffe motte sættis y pantt, førind de igjæn af fængselitt udkom. Saa Landitt for hans Løgn stod i faare oc blew truit med at skulle affbrændis, haffde Gud icke hiulpen. Han haffde oc fortaltt om Siidewærger, der y Kiister war niedgrawen i en høw (o: Høj) oc om nogle halfue tønder Krud, der war hentett fra Kongl. May. Skouff wed Sundby oc giemtt paa Kierkelofftett, huad Lars Skøtt haffde giortt,

oc han ¹⁾ bleff for denne Udsagn ocsaa piint som di andre. Kristen Nielssøn, Oluf Persøn, Per Jenssøn oc Jens Tøgersøn bleff tagen fangen oc førtt tyl Sæby oc indsatt i profos huis, men kom dog endelig deraff.◊ Dommen over Jørgen Rasmussen kom til at lyde, at han var dømt i Kongens Naade eller Unaade.

¹⁾ nemlig Lars Skøtt. Hans Fængsling omtaler hans Søn Peder Dyrskjet i Efterretningerne om sin Slægt, trykt i Borgerveenen 1799 —1800.
